

dige for Pressen end for andre Maskiner. Pressen er vel en Maskine, men den har dog noget Personligt, man kunde gjerne kalde den en Person af Intetkjønnet, som i sine Producter kalder sig selv med første Person i Fleertallet, kalder sig selv Vi, og det er ikke saa ganske sjældent, at den antager sig selv som Forfatter, ja maaskee faaer mange af sine Læsere til at troe, at det hele Publicum er identisk med Forfatteren. See, det er denne Forskjel, som gjør, at man ikke kan betragte Pressens Productioner som andre Frembringelser, Pressen kan derved blive til en Magt i Staten, som kan virke uendelig meget godt, men som ogsaa kan virke uendelig meget ondt. Da jeg nu er kommen ind paa en Bemærkning fra den næstforegaaende ærede Taler, saa kan jeg dog ikke undlade at berøre den Dtring, som han fremsatte med Hensyn til Rigsdagstidenden. Jeg troer, at Rigsdagstidenden netop har det store Fortrin fremfor alle andre Presseproductioner, at Forfatteren her altid er nævnt; Forfatteren kalder jeg den, som har udtalt Ordene, han er i Ordets egentligste Betydning Forfatter af de Productioner, der fremkomme i Rigsdagstidenden, og for denne Forfatter, som altsaa efter de sædvanlige Love skulde være den, hvem Ansvarret skulde paahvile, er der, netop med Hensyn til Ansvarret i Grundlovens § 61 sat en fuldkommen bestemt Regel, og derfor kan Rigsdagstidenden ikke komme ind under den samme Kategorie, som andre Pressefrembringelser. Men jeg gaaer nu over til at berøre de Forandringer, som jeg maatte have anseet for uundgaaeligt nødvendige, som Betingelse for, at jeg skal kunne paatage mig Ansvarret for at anbefale nærværende Lov til Sanction, og jeg skal tilslige derefter berøre de Forandringer, som jeg kunde ansee hensigtsmæssige og ønskelige. Jeg skal, hver Gang jeg berører et saadant Forslag, nævne, til hvilken af disse 2 Classer jeg henregner det, og jeg skal med Hensyn til den første Klasse tillade mig at bemærke, at jeg i dette Stykke er aldeles enig med Ministeriets øvrige Medlemmer. Det er med Hensyn til § 1 navnlig det ene Ord „Dplag“ af Skrif-

teraf; jeg skal nemlig senere ved § 3 tillade mig at udvikle, hvorledes jeg ikke anseer det, som en uundgaaelig Nødvendighed for Lovudkastets Antagelse, at den Bestemmelse, som fandtes i det Udkast, der kom fra Landstinget, om Forhåndernes og Uddelernes Ansvar bibeholdes; men naar dette Ansvar for et Skrifts Forhånder eller Uddelere bortfalder, saa vil det efter min Formening være nødvendigt, at man ikke indskrænker Bestemmelsen i § 1 til dem, der have „Dplag“ af Skriftet, thi ellers vil det let kunne stee, at man ikke vil kunne finde nogen Person, mod hvem Undersøgelse kunde begyndes, for senere at udfinde, hvem Ansvarret skulde paahvile; en saadan Forandring, som den af mig nævnte, anseer jeg derfor nødvendig. Jeg kan forøvrigt, saavidt jeg kan see af de ærede Forslagsstilleres Udtalelse i den Betænkning, de afgave under Rigsdagens forrige Sammenkomst, ikke troe, at de have anseet denne Forandring som saa magtpaaliggende, at den maaskee endog kunde ansees for en Redaktionsforandring, og der kunde da i alt Fald blive Spørgsmaal om den til 3die Behandling. Der er endnu en Forandring, som jeg troer, vilde være hensigtsmæssig ved denne Paragraph, nemlig, forsaavidt det deri hedder: „ethvert Skrift, som her i Riget offentliggøres ved Trykken.“ Jeg kan fuldkommen gaae ind paa den Tankegang, som de ærede Forslagsstillere have havt derved; men jeg troer dog ikke, at det er ganske ønskeligt, at den derved foreslaaede Forandring i det tidligere Udkast bliver gennemført. Det kan meget ofte være vanskeligt at skjelne imellem et Skrifts Udbredelse ad den offentlige og ad den private Vej; man kunde jo endog tænke sig, at et ligesaa stort Antal Exemplarer bliver uddeelt i Riget ad privat Vej, saaledes at Enhver, som havde Deel i denne Uddeling, maatte ansee det, ikke som en Offentliggørelse, men som en privat Meddelelse, og at Skriftet dog, som sagt, ligesuldt blev ligesaa offentligt, som om det var bleven folgt i alle Bogladerne i Riget. Man kunde tænke sig, at en Mand har 10 Benner og sender hver af dem 100 Exemplarer, og at hver af disse 10 Benner atter sender hver af 10 Benner 10 Exemplarer; saaledes har man strax 1000 Exemplarer ud-